

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2022, NUMMER 217

Datum	30 januari 2022
Van	College B&W
Behandeld door	I. Janssen
Doorkiesnummer	030 - 286 1350
E-mailadres	i.janssen@utrecht.nl
Kenmerk	10786434
Beleidsveld	Personeel en Organisatie

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2022 nummer 217 van Wilma Duitscher (EenUtrecht), Gert Dijkstra (EenUtrecht) van 12 december 2022 over 'Waarde inwonerspanel'. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Het doel van het bewonerspanel is volgens de gemeentelijke website: *"Het Bewonerspanel levert een waardevolle bijdrage bij het maken of evalueren van beleid. Het is één van de manieren waarop Utrechters hun mening kunnen geven over verschillende onderwerpen die spelen in de gemeente."*

- a. Hoe wordt het bewonerspanel ingezet bij beleidsvorming? En is dit alleen bij stadsbrede onderwerpen of wordt dit ook ingezet bij wijk of buurtonderwerpen.
- b. Welke andere manieren rondom betrekken van bewoners bij beleidsvorming en evaluatie worden er ingezet?
- c. Welke elementen van een vraagstuk bepalen de keuze voor de te gebruiken instrumenten?
- d. Hoe zijn deze middelen ingezet de afgelopen jaren bij belangrijke beleidsdocumenten zoals: het RSU en Mobiliteitsplan en hoe representatief zijn ze?
- e. Op basis waarvan worden de vragen opgesteld die voorgelegd worden aan het panel?
- f. We zien dat input van de respondenten op de open vragen worden gebruikt bij beleidsvorming maar die zijn niet zichtbaar op de site. Kan daar meer duidelijkheid over worden gegeven bij de resultaten?

Antwoord 1

- a. *Het Bewonerspanel is een van de instrumenten die we gebruiken bij het maken of evalueren van beleid. Het onderwerp kan stadsbreed zijn maar is ook bij wijk- of buurtonderwerpen ingezet. Het doel van het panel is om meer inzicht te krijgen in de mening/houding van Utrechters ten aanzien van een specifiek onderwerp.*
- b. *Er worden allerlei fysieke en digitale vormen ingezet. Denk bijvoorbeeld aan fliitspeelingen, diepte-interviews, groepsgesprekken, vragenlijsten en bijeenkomsten.*
- c. *De keuze is afhankelijk van:*
 - *Doelgroep*
 - *Geografisch niveau (straat, buurt, wijk of stad)*
 - *Participatieniveau (doel van de evaluatie)*
 - *Individuele of groepsgewijze participatie*

- Gaat het om monitoring of een eenmalige uitvraag
 - Budget
 - Snelheid/doorlooptijd
 - Representatieve resultaten nodig
- d. In oktober 2020 hebben we in het Bewonerspanel een peiling gehouden in het kader van de RSU. De vragen gingen onder andere over de gewenste nabijheid van voorzieningen en het belang van nabijheid van natuur voor panelleden. Het Bewonerspanel was een van de instrumenten die zijn ingezet bij de totstandkoming van de RSU. Voor het Mobiliteitsplan maken we een aparte monitor. De Monitor Mobiliteitsplan wordt opgesteld door organisatie onderdeel Ruimte. Deze monitor maakt onder meer gebruik van cijfers uit de Inwonersenquête. Bijvoorbeeld over fiets- en autobezit, tevredenheid over verkeersveiligheid en gebruik van deeltvervoer. Voor de representativiteit zie antwoord op vraag 8d.
- e. De vragen zijn afhankelijk van de wensen van de opdrachtgever. Alleen de gemeente Utrecht kan opdrachtgever zijn of moet in ieder geval mede-opdrachtgever zijn. De vragen van al onze onderzoeken worden opgesteld in overleg met de opdrachtgever/beleidsafdeling (voor de inhoudelijke kennis) en de afdeling Onderzoek & Advies (voor methodologische kennis over het opstellen van de vragenlijst).
- f. De analyse van de open vragen delen we in de rapportages op utrecht.nl ([Resultaten bewonerspanel | Gemeente Utrecht](#)).

Vraag 2

Welke gegevens vragen we van bewoners die zich aanmelden voor het panel? Waarom is er voor deze gegevens gekozen? Is het mogelijk meer gegevens te vragen?

- a. Welke gegevens vragen we van bewoners die zich aanmelden voor het panel?
- b. Waarom is er voor deze gegevens gekozen?
- c. Is het mogelijk meer gegevens te vragen?
Zo ja, wat zijn de restricties.
Zo, nee waarom niet.

Antwoord 2

- a. We weten van onze panelleden: leeftijd, geslacht en opleidingsniveau en in welke buurt ze wonen en dus ook in welke wijk en subwijk.
- b. Voor de gegevens genoemd bij antwoord 2a is gekozen, omdat dit basale achtergrondgegevens zijn. We houden dit zo beperkt mogelijk, ook omdat deze kenmerken gedurende het jaar (en dus per peiling) kunnen variëren. Bijvoorbeeld wat iemands inkomen is, of iemand een baan heeft, of de huishoudensamenstelling. Het heeft daarom de voorkeur om dit uit te vragen op het moment dat dit relevant wordt (zie 2c). De basisgegevens worden gebruikt om meer inzicht te krijgen in de samenstelling van het panel. Daarnaast worden deze gebruikt bij de analyse van de resultaten (uitsplitsing van de uitkomsten naar wijk, leeftijdsgroep etc.).
- c. Per peiling maken we een afweging welke gegevens gewenst zijn en of we extra achtergrondvragen toevoegen. We houden hierbij rekening met AVG-wetgeving. Vanuit privacy oogpunt verzamelen we niet meer gegevens dan noodzakelijk is voor het onderzoek. In een specifieke peiling kunnen we meer achtergrondgegevens vragen als het relevant is voor het onderzoek, maar ze mogen niet in strijd zijn met de [privacyregels](#) van de gemeente Utrecht. Daarnaast behandelen en verwerken wij gegevens strikt vertrouwelijk. Ook publiceren we alleen resultaten die niet herleidbaar zijn tot individuen. Bijzondere persoonsgegevens, zoals godsdienst, politieke opvatting of etnische afkomst, worden extra beschermd onder de AVG-wetgeving, omdat de verwerking hiervan iemands privacy ernstig kan aantasten. We vragen in het Bewonerspanel dan ook niet naar bijzondere persoonsgegevens.

Vraag 3

- a. Graag vragen we van het college een helder overzicht over de huidige samenstelling van het panel.
- b. En is het college bereid die samenstelling op de website utrecht.nl zichtbaar te maken naar de bewoners als transparante overheid. Zo weten bewoners waar zij deel van uit maken. Nu is dat alleen de totale populatie die meedoet aan de steekproef.

Antwoord 3

- a. *In elke rapportage van het Bewonerspanel staat een korte toelichting over de samenstelling. We gaan deze toelichting naar aanleiding van uw vraag verder uitwerken in de toekomstige rapportages over het Bewonerspanel. We zullen meer inzicht geven in de verdeling van het Bewonerspanel naar wijk, leeftijd en opleidingsniveau.*
- b. *De rapportages zijn te vinden op [utrecht.nl](https://utrecht.nl/Resultaten-bewonerspanel-Gemeente-Utrecht) ([Resultaten bewonerspanel | Gemeente Utrecht](https://utrecht.nl/Resultaten-bewonerspanel-Gemeente-Utrecht)).*

Vraag 4

Hoe representatief is het bewonerspanel voor de stad?

- a. Qua aantallen t.o.v. de stadsbevolking.
- b. Wat betreft demografische kenmerken, hoe wonen mensen (huur, sociale huur, koop), % vertegenwoordiging van wijken en buurten, opleidingsniveau, ondernemers/bedrijven, etc.
- c. Welke bewoners, buurten en wijken zijn ondervertegenwoordigd en oververtegenwoordigd en op welke elementen?
- d. Hoe is het verloop van de deelnemers aan het bewonerspanel?
- e. Welke respons is nodig om een valide steekproef te garanderen?
- f. U geeft aan op de gemeentelijke website bij een van de enquête-uitslagen: "Vergeleken met de Utrechtse bevolking kent het Bewonerspanel een oververtegenwoordiging van hoogopgeleiden. De resultaten zijn daardoor niet zonder meer te vertalen naar de (gemiddelde) mening van de Utrechter, maar geven wel een goede indicatie. We spreken daarom niet over Utrechters, maar over panelleden of respondenten."

Waarom geven deze resultaten een goede indicatie? En hoe worden deze gewogen? Nu staat er bij de uitslagen vaak; 'ongeveer de helft' of 'meer dan tweederde'. We streven naar transparantie dus een aantal met percentage van het totaal geeft de meeste duidelijkheid. Is het college bereid om de precieze respons op een enquête altijd op de website te zetten?

Antwoord 4

- a. *Het panel is niet representatief voor de stad Utrecht. In de resultaten hebben we het daarom niet over Utrechters, maar over respondenten of panelleden. In het totaal zijn er begin januari 2023 ongeveer 5.500 mensen lid. Zie ook antwoord bij vraag 4c.*
- b. *Zie vraag 2*
- c. *In het panel zitten relatief veel mensen met een wo, - of hbo-opleiding en relatief weinig jongere Utrechters tot en met 35 jaar. Per wijk verschilt het aantal panelleden van 350 tot 850 mensen. Dit is voldoende om een beeld te geven wat panelleden per wijk vinden. We doen geen uitspraken op buurtniveau. Hiervoor is het aantal panelleden per buurt te laag.*
- d. *Aan het begin van elk kalenderjaar vragen we panelleden of ze lid willen blijven. Dit vragen we alleen aan mensen die de laatste drie vragenlijsten niet hebben ingevuld. De meeste nieuwe panelleden werven we via de Inwonersenquête en de Gezondheidspeiling. We nemen dan een vraag op aan het einde van de vragenlijst of ze lid willen worden. Ook kunnen Utrechters zichzelf opgeven via de website. In augustus was er een onderzoek over het uitgaansleven. We hebben hiervoor ook mensen benaderd via gemeentelijke sociale media. Daarmee hebben we ook nieuwe leden geworven. Op deze manier proberen we nieuwe, jongere panelleden te werven.*
- e. *We werken bij het Bewonerspanel niet met een streekproef. Het panel is niet representatief. Inwoners geven zich vrijwillig op.*
- f. *We hebben regelmatig contact met andere onderzoeksinstellingen over onze wijze van enquêtering en methode van analyse. We hebben de resultaten van het Bewonerspanel een aantal jaar geleden statistisch vergeleken. Toen hebben we vragen uit de representatieve Inwonersenquête ook aan panelleden gesteld. Hieruit bleek dat men grotendeels vergelijkbare antwoorden gaf. Op specifieke onderwerpen kunnen de antwoorden van het Bewonerspanel overigens wel afwijken als het onderwerp eerder aan het Bewonerspanel is voorgelegd. We kunnen er dus van uitgaan dat de resultaten van het Bewonerspanel in de meeste gevallen een goede indicatie geven van de mening van de Utrechters, alhoewel ze statistisch gesproken niet*

representatief zijn. De resultaten van het Bewonerspanel wegen we niet. De exacte uitkomsten uit de peilingen geven we weer in de tabellen en figuren van de rapportages op Utrecht.nl.

Vraag 5

Hoe houdt het college rekening met eventuele onder- en oververtegenwoordiging?

- a. Doet zij bijvoorbeeld aanvullend onderzoek in de buurt die het betreft of onder de groep die niet representatief vertegenwoordigt is in het panel? Welke kanalen zet zij daarvoor in?
- b. Op welke manier probeert het college de onder vertegenwoordigers te bereiken of te verleiden deel te nemen aan de bewonersenquête?

Antwoord 5

- a. *Bij elke aanvraag voor het Bewonerspanel kijken we of dit het geschikte instrument is. In de peiling van [augustus 2022 over Uitgaansleven](#) hebben we bijvoorbeeld rekening gehouden met de ondervertegenwoordiging van jongere Utrechters. Daarom is de vragenlijst ook via sociale media verspreid. Zo konden ook niet-leden deze vragenlijst over uitgaan invullen. Het college is zich bewust van de ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen in ons panel. We zijn daarom bezig om het panel toekomstbestendig te maken. Dit doen we door de vragenlijst in sommige gevallen via sociale media te verspreiden en eenmalige deelname mogelijk te maken. Ook streven we ernaar dat het Bewonerspanel een betere afspiegeling is van de Utrechtse bevolking. We zijn in gesprek met andere gemeenten en organisaties die een panel hebben, om te kijken hoe we de afspiegeling kunnen verbeteren. Het is aan de beleidsafdeling om te kijken of de uitkomsten uit het Bewonerspanel een voldoende beeld geven en hoe de uitkomsten worden ingezet in vervolgtrajecten. Voor andere kanalen zie vraag 1b.*
- b. *Voor de Inwonersenquête zie vraag 8*

Vraag 6

- a. Hoe verhoudt het bewonerspanel zich ten opzichte van de denkmee-utrecht.nl website waar willekeurige mensen die de site kennen hun mening kunnen geven over verschillende Utrechtse onderwerpen?
- b. Wat is de inzet en de waarde van de denkmee-utrecht.nl website in beleidsvorming?

Antwoord 6

- a. *In tegenstelling tot het Bewonerspanel maakt DenkMee voor het bereiken van de doelgroep geen gebruik van een ledenbestand. DenkMee kan wel gebruikt worden om specifieke doelgroepen te laten meedenken. Inwoners krijgen dan een brief of een wijkbericht met een unieke code. Alleen met die code kan men eenmalig meedenken.*
- b. *Net als het Bewonerspanel kan DenkMee worden ingezet voor het maken of evalueren van beleid. Via DenkMee kan een enquête worden uitgezet en ook zijn er mogelijkheden om online te discussiëren of te stemmen. Met deze verschillende mogelijkheden kunnen we gericht op de doelgroep van het onderwerp meningen ophalen. Bewoners kunnen op een zelfgekozen tijd en plaats hun mening achterlaten op DenkMee. Hiermee bieden we een brede groep bewoners de mogelijkheid om mee te denken.*

Vraag 7

Hoe verloopt het proces? Hoe bereikt denkmee de juiste doelgroep om mee te denken?

Antwoord 7

Bij elk project op DenkMee wordt actief de doelgroep benaderd via verschillende communicatiekanalen. Voor een project op straatniveau krijgen inwoners een uitnodiging per brief of wijkbericht, met een unieke code als dat nodig is. Voor projecten op wijk en stadsniveau kunnen ook lokale en sociale media worden ingezet om de doelgroep te bereiken.

Vraag 8

Elke twee jaar is er een Inwonersenquête.

- a. Hoe wordt deze groep van 30.000 Utrechters gekozen?
- b. Wat is de respons op de inwonersenquête de afgelopen 2 keer.
- c. Wat is de inzet en de waarde van de inwonersenquête in beleidsvorming, los van gebruik in de monitor, etc.?
- d. Hoe verhoudt het bewonerspanel zich ten opzichte van de tweejarige Inwonersenquête?

Antwoord 8

- a. *We nodigen met een brief ongeveer 30.000 Utrechters uit om de vragenlijst in te vullen. De respondenten worden geselecteerd door een steekproef aan de hand van een aantal kenmerken zoals subwijk en leeftijd. Hierbij houden we er rekening mee dat sommige subwijken en groepen minder vaak een enquête invullen. Deze worden vaker opgenomen in de steekproef dan op basis van hun aandeel in de stedelijke bevolking logisch zou zijn. Op deze manier zorgen we ervoor dat groepen waarvan we weten dat ze minder vaak reageren, toch voldoende zijn vertegenwoordigd in de uiteindelijke respons. Als de peiling is afgesloten, worden de verschillen in vertegenwoordiging van specifieke groepen in de respons vergeleken met de werkelijke aantallen in de stad. Via weging wordt het databestand zo representatief gemaakt tot op het niveau van subwijk. Dit is een gevalideerde werkwijze in onderzoek die ook wordt toegepast in de wetenschap en bij kennisinstellingen als het Centraal Bureau voor de Statistiek. Om jongeren beter te bereiken is de vragenlijst van de Inwonersenquête ook gericht uitgezet op sociale media. Ook hebben we panel Meetellen ingezet om doelgroepen te bereiken die wat extra ondersteuning nodig hebben.*
- b. *De respons was 22% in 2021 en 25% in 2019. Deze resultaten zijn representatief voor de hele Utrechtse bevolking van 18 jaar en ouder.*
- c. *De gemeente Utrecht gebruikt de resultaten van de Inwonersenquête als indicatoren voor het gevoerde beleid, als signaalfunctie voor hoe het gaat met Utrecht en de Utrechters (en daarmee beleidsvorming) en voor de programmabegroting.*
- d. *De resultaten van de Inwonersenquête zijn representatief, resultaten van het Bewonerspanel zijn indicatief. In de Inwonersenquête stellen we vragen voor langdurige monitoring, bijvoorbeeld de Utrecht Monitor en programmabegroting. Vragen aan het Bewonerspanel worden eenmalig of voor kortdurende monitoring gebruikt.
Omdat het Bewonerspanel niet representatief is, presenteren we de resultaten als 'x% onder de leden van het Utrechtse Bewonerspanel'. De Inwonersenquête is representatief, de resultaten presenteren we als 'x% van de Utrechters'. De Inwonersenquête heeft een doorlooptijd van een jaar (van opstellen vragenlijst tot publicatie van de uitkomsten). Het Bewonerspanel heeft een doorlooptijd van 6-8 weken.*

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen: Vertegenwoordigt het bewonerspanel de stad?

12 december 2022

Het bewonerspanel wordt geregeld ingezet als middel om allerlei besluiten over de stad te rechtvaardigen. EenUtrecht is altijd voor het raadplegen van bewoners over hun eigen stad.

Maar hoe representatief zijn het bewonerspanel en de inwonersenquête en zijn dit de juiste middelen om in raadsvoorstellen e.d. op te voeren? En hoe verhoudt zich dat ten opzichte van andere participatiemiddelen? Daar heeft EenUtrecht vragen over.

Vragen:

1. Het doel van het bewonerspanel is volgens de gemeentelijke website: *“Het Bewonerspanel levert een waardevolle bijdrage bij het maken of evalueren van beleid. Het is één van de manieren waarop Utrechters hun mening kunnen geven over verschillende onderwerpen die spelen in de gemeente.”*
 - Hoe wordt het bewonerspanel ingezet bij beleidsvorming? En is dit alleen bij stadsbrede onderwerpen of wordt dit ook ingezet bij wijk of buurtonderwerpen.
 - Welke andere manieren rondom betrekken van bewoners bij beleidsvorming en evaluatie worden er ingezet?
 - Welke elementen van een vraagstuk bepalen de keuze voor de te gebruiken instrumenten?
 - Hoe zijn deze middelen ingezet de afgelopen jaren bij belangrijke beleidsdocumenten zoals: het RSU en Mobiliteitsplan en hoe representatief zijn ze?
 - Op basis waarvan worden de vragen opgesteld die voorgelegd worden aan het panel?
 - We zien dat input van de respondenten op de open vragen worden gebruikt bij beleidsvorming maar die zijn niet zichtbaar op de site. Kan daar meer duidelijkheid over worden gegeven bij de resultaten?
2. Welke gegevens vragen we van bewoners die zich aanmelden voor het panel? Waarom is er voor deze gegevens gekozen? Is het mogelijk meer gegevens te vragen?
 - Zo ja, wat zijn de restricties.
 - Zo, nee waarom niet.
3. Graag vragen we van het college een helder overzicht over de huidige samenstelling van het panel.
 - En is het college bereid die samenstelling op de website utrecht.nl zichtbaar te maken naar de bewoners als transparante overheid. Zo weten bewoners waar zij deel van uit maken. Nu is dat alleen de totale populatie die meedoet aan de steekproef.
4. Hoe representatief is het bewonerspanel voor de stad?
 - Qua aantallen t.o.v. de stadsbevolking.

- Wat betreft demografische kenmerken, hoe wonen mensen (huur, sociale huur, koop), % vertegenwoordiging van wijken en buurten, opleidingsniveau, ondernemers/bedrijven, etc.
 - Welke bewoners, buurten en wijken zijn ondervertegenwoordigd en oververtegenwoordigd en op welke elementen?
 - Hoe is het verloop van de deelnemers aan het bewonerspanel?
 - Welke respons is nodig om een valide steekproef te garanderen?
 - U geeft aan op de gemeentelijke website bij een van de enquête-uitslagen: *“Vergeleken met de Utrechtse bevolking kent het Bewonerspanel een oververtegenwoordiging van hoogopgeleiden. De resultaten zijn daardoor niet zonder meer te vertalen naar de (gemiddelde) mening van de Utrechter, maar geven wel een goede indicatie. We spreken daarom niet over Utrechters, maar over panelleden of respondenten.”*
 - Waarom geven deze resultaten een goede indicatie? En hoe worden deze gewogen? Nu staat er bij de uitslagen vaak; ‘ongeveer de helft’ of ‘meer dan tweederde’. We streven naar transparantie dus een aantal met percentage van het totaal geeft de meeste duidelijkheid. Is het college bereid om de precieze respons op een enquête altijd op de website te zetten?
5. Hoe houdt het college rekening met eventuele onder- en oververtegenwoordiging?
- Doet zij bijvoorbeeld aanvullend onderzoek in de buurt die het betreft of onder de groep die niet representatief vertegenwoordigd is in het panel? Welke kanalen zet zij daarvoor in?
 - Op welke manier probeert het college de onder vertegenwoordigers te bereiken of te verleiden deel te nemen aan de bewonersenquête?
6. Hoe verhoudt het bewonerspanel zich ten opzichte van de denkmee-utrecht.nl website waar willekeurige mensen die de site kennen hun mening kunnen geven over verschillende Utrechtse onderwerpen?
- Wat is de inzet en de waarde van de denkmee-utrecht.nl website in beleidsvorming?
7. Hoe verloopt het proces? Hoe bereikt denkmee de juiste doelgroep om mee te denken?
8. Elke twee jaar is er een Inwonersenquete. Hoe wordt deze groep van 30.000 Utrechters gekozen? Wat is de respons op de inwonersenquete de afgelopen 2 keer.
- Wat is de inzet en de waarde van de inwonersenquete in beleidsvorming, los van gebruik in de monitor, etc.?
 - Hoe verhoudt het bewonerspanel zich ten opzichte van de tweejarige Inwonersenquete?

Gesteld door: Wilma Duitscher, EenUtrecht